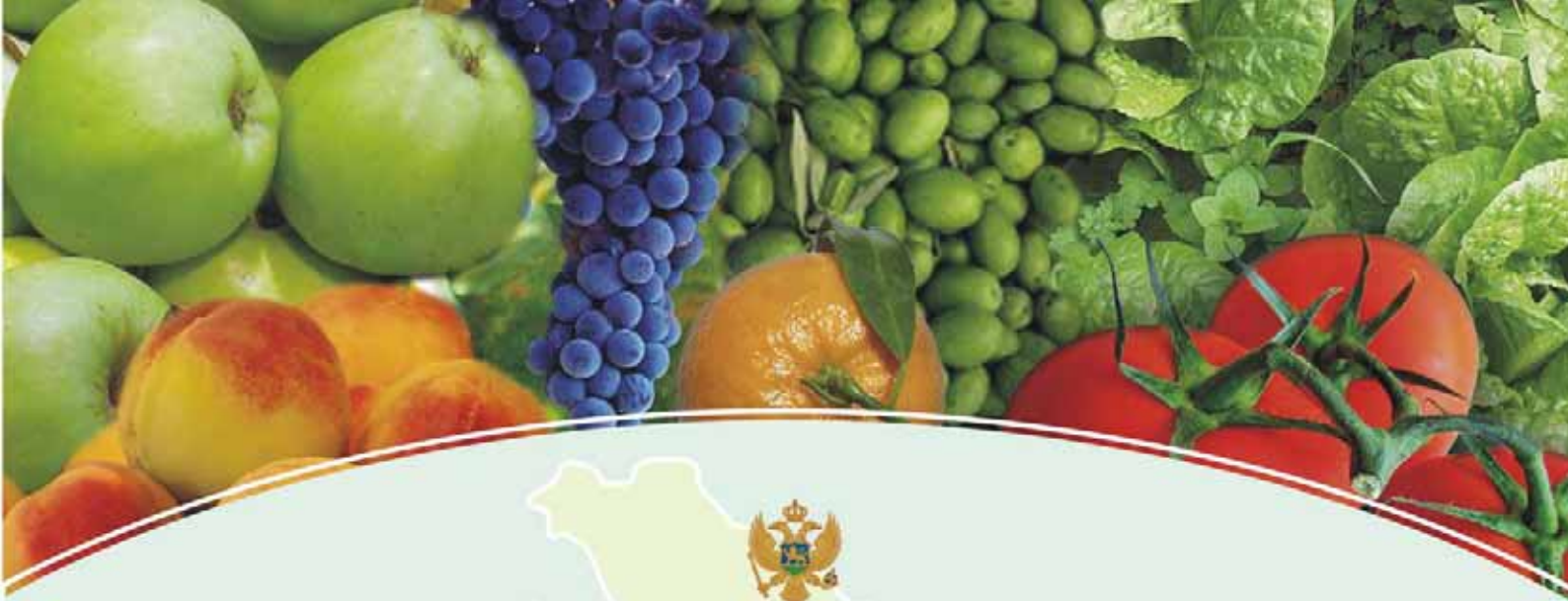

REPUBLIKA CRNA GORA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

BILTEN

12 – 2008 Živa stoka

AGRARNI MARKETINŠKI INFORMACIONI SISTEM
CRNE GORE

19. mart 2008. Vol. 3, Broj 12

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Crne Gore www.minpolj.vlada.cg.yu
www.amiscg.org

Ponuda na stočnim pijacama	2-3
Pregled cijena žive stoke	3-7
Jagnjenje i odgoj jagnjadi	8-9

PONUDA NA STOČNIM PIJACAMA

Jagnjadi najviše u Beranama

Najbolja ponuda jagnjadi u toku prethodne nedjelje je bila u Beranama (60 grla sa cijenom od 2,6 do 2,7€/kg žive mjere). U Pljevljima je u ponudi bilo 20 grla sa cijenom od 2,5 do 2,7€/kg žive mjere. Na pijaci u Baru je u ponudi bilo samo 10 grla jagnjadi sa cijenom od 3 do 3,3€/kg žive mjere.

Nikšić je i dalje bez stočne pijace a u ponudi je bilo 10 grla jagnjadi sa cijenom od 2,4 do 2,6€/kg žive mjere.

U Bijelom Polju je ponuđeno 16 grla jagnjadi sa cijenom od 2,5 do 2,6€/kg žive mjere i u Podgorici 7 jagnjadi sa cijenom od 2,8 do 3€/kg žive mjere.

Bar

Cijene stoke ove nedjelje uz mala variranja su na nivou od prethodne. Po prvi put ove godine na pijaci u Vladimiru imamo ponudu mladih jagnjadi, dok je potražnja jako slaba i prodat je mali broj. Njihova cijena je 3-3,3€/kg žive vage. Ostalih kategorija stoke nije bilo u ponudi na pijaci i uglavnom se trgovalo na farmama.

Berane

Na stočnoj pijaci u Beranama ove sedmice bila je dobra ponuda svih vrsta i

kategorija žive stoke, cjenovni trend u porastu, a najveća tražnja je bila kod kategorija jagnjadi, teladi i priplodnih ovaca.

Najbolju ponudu su imala telad, prasad, jagnjad, priplodne ovce i priplodne krave (melezi). Ove kategorije su zabilježile i porast cijena, jedino je cjenovni trend u padu kod kategorije prasadi.

Nikšić

Na stočnoj pijaci u Nikšiću nije bilo ponude žive stoke, pa su cijene uzete direktno od farmera. Cijene su se kretale

na prošlonedjeljnom nivou. U Nikšiću je ovca sa dva jagnjeta prodavana i do 200€, a koza sa dva jareta po maksimalnoj cijeni do 150€.

Pljevlja

Ponuda stoke u Pljevljima nešto je bolja nego protekle sedmice. Trgovaca je veoma malo i to uglavnom stoku kupuju prema sopstvenim potrebama na farmama, dok se trgovina skoro i ne obavlja na pijacama. Cijene stoke već duži period su ne promijenjene, a uzete su od farmera.

Bijelo Polje

U toku ove sedmice na bijelopoljskim stočnim pijacama primjetna je pojačana

ponuda: teladi meleza, junadi i mlade jagnjadi.

Cijene su imale trend rasta kod: junadi, priplodnih ovaca i koza. Junad do 300kg prodavana su do 1,8€, a do porasta cijene je doslo zahvaljujući pojačanoj tražnji za ovom kategorijom.

Podgorica

Slaba ponuda na stočnoj pijaci. Krava za klanje je bilo samo dvije a takode i teladi je bilo malo na ponudi svega 10-tak komada domaće (melezi) i uvezenih (simentalske rase) po prosječnoj cijeni od 2,8€. Krava za remont nije bilo u prodaji. Prasad su i dalje nuđena po cijeni od 2,3 do 2,5€ po kg žive vage.

REPUBLIKA CRNA GORA MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

IZVJEŠTAJ O CIJENAMA ŽIVE STOKA

Datum prikupljanja podataka: 13 – 19. 3. 2008. godine
Izveštaj sastavila: Služba za selekciju stoke RCG

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
1	Telad 80-160 kg SIM kg	~	2.70 (2.70-2.70)	2.55 (2.60-2.50)	~	2.70 (2.70-2.70)	2.80 (2.80-3.00)	2.69 (2.70-2.73)
2	Telad 80-160 kg kg	2.60 (2.40-2.70)	2.40 (2.30-2.60)	2.30 (2.20-2.50)	2.90 (2.80-3.00)	2.50 (2.20-2.50)	2.80 (2.80-3.00)	2.58 (2.45-2.72)
3	Junad do 300 kg kg	2.00 (1.90-2.20)	~	1.70 (1.60-1.80)	2.00 (1.90-2.10)	1.60 (1.50-1.70)	2.20 (2.00-2.30)	1.90 (1.78-2.02)
4	Junad preko 300 kg kg	~	1.50 (1.50-1.50)	1.40 (1.30-1.50)	1.65 (1.50-1.75)	~	~	1.52 (1.43-1.58)
5	Krave za klanje SIM kg	~	1.20 (1.20-1.20)	1.10 (1.00-1.20)	~	1.00 (1.00-1.20)	~	1.10 (1.07-1.20)
6	Krave za klanje kg	~	1.00 (0.80-1.00)	0.80 (0.70-0.90)	0.85 (0.70-1.10)	0.90 (0.70-1.10)	1.00 (0.90-1.20)	0.91 (0.76-1.06)
7	Prasad kg	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.30-2.30)	2.70 (2.50-5.00)	2.40 (2.20-2.50)	2.50 (2.50-2.50)	2.30 (2.20-2.50)	2.45 (2.37-2.88)
8	Jagnjad kg	3.30 (3.00-3.30)	2.70 (2.60-2.70)	2.60 (2.50-2.60)	~	2.60 (2.50-2.70)	2.80 (2.80-3.00)	2.80 (2.68-2.86)
9	Šilježad kg	~	2.20 (2.20-2.20)	~	2.50 (2.40-2.60)	~	~	2.35 (2.30-2.40)
10	Ovnovi kg	~	2.00 (2.00-2.00)	~	~	~	~	2.00 (2.00-2.00)
11	Jarad kg	~	~	2.30 (2.20-2.50)	~	~	~	2.30 (2.20-2.50)

	Stoka Rasa jm	Bar Stočna pijaca	Berane Stočna pijaca	Bijelo Polje Stočna pijaca	Nikšić Stočna pijaca	Pljevlja Stočna pijaca	Podgorica Stočna pijaca	Crna Gora
12	Priplodne ovce grlo	~	130.00 (110.00-200.00)	95.00 (90.00-115.00)	135.00 (120.00-150.00)	~	120.00 (110.00-130.00)	120.00 (107.50-148.75)
13	Priplodne koze grlo	90.00 (90.00-90.00)	~	80.00 (65.00-85.00)	110.00 (100.00-120.00)	~	~	93.33 (85.00-98.33)
14	Priplodne junice SIM grlo	~	~	~	~	800.00 (800.00-800.00)	~	800.00 (800.00-800.00)
15	Priplodne junice HF grlo	~	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)
16	Priplodne krave HF grlo	800.00 (800.00-800.00)	~	~	1,200.00 (800.00-1,400.00)	~	~	1,000.00 (800.00-1,100.00)
17	Priplodne krave Melez grlo	~	700.00 (350.00-1,100.00)	800.00 (650.00-1,100.00)	600.00 (400.00-800.00)	750.00 (600.00-750.00)	~	712.50 (500.00-937.50)

*Kvalitet proizvoda je dobar ukoliko drugačije nije naznačeno

Cene žive stoke - stočne pijace u Srbiji za period 10-16.3.2008. godine

Jedinica mere din/ kg		Težina/ uzrast	Rasa	Centralna Srbija										Vojvodina						Dominantna cena Srbija				
				Beograd	Obrenovac	Čačak	Kragujevac	Kraljevo	Loznica	Niš - Beljin	Pirot	Požarevac	Smederevo	Osiponica	Vranje	Zajčar	Kikinda	Novi Sad	Pančevo		Sombor	S.Mitrovica	Subotica	Zrenjanin
Dviske		sve	140	---	---	120	120	135	130	---	---	---	---	---	130	---	130	---	---	120	---	---	---	120
Jagnjad		sve	200	200	180	200	190	180	190	170	180	180	210	200	---	200	180	190	180	---	---	---	180	
Jarići		sve	170	---	---	150	150	---	---	140	130	140	140	160	---	---	170	160	160	---	---	---	160	
Junad	do 300 kg	HF	---	---	---	120	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100	---	---	---	---	
Junad	do 300 kg	SM	125	---	---	150	110	---	120	130	130	---	125	125	---	---	---	---	135	---	---	---	125	
Junad	>480 kg	sve	120	120	120	125	105	---	---	125	---	---	120	115	---	120	---	130	130	---	---	120	120	
Koze		sve	80	---	---	80	90	100	80	---	80	---	80	75	---	---	80	80	80	---	---	---	80	
Krave za klanje		HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	70	---	80	---	---	---	---	
Krave za klanje		SM	80	---	---	90	90	---	80	80	85	---	75	80	---	---	90	---	80	95	---	---	80	
Krmače za klanje	>130 kg	sve	85	90	70	70	80	70	---	---	70	75	---	85	---	---	---	---	75	80	---	---	70	
Ovca		sve	110	100	100	110	110	100	80	95	100	100	90	90	---	---	95	100	90	90	---	---	100	
Ovnovi za priplod		sve	130	110	110	130	---	---	---	---	110	---	120	120	---	---	---	---	140	---	---	---	110	
Prasad do 15 kg		sve	110	110	110	---	---	115	120	140	110	110	120	120	---	---	120	120	120	120	---	---	120	
Prasad do 25 kg		sve	100	120	110	130	105	110	130	110	110	110	110	120	---	---	110	110	110	120	---	---	120	
Priplodne junice		sve	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	120	---	---	---	---	
Priplodne krave		HF	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	100	---	---	---	---	
Priplodne krave (din/grlu)		SM	---	70	---	---	---	---	---	---	---	---	---	165	---	---	---	---	110	---	---	---	---	
Šilježad		sve	140	---	---	130	140	160	140	---	120	140	---	150	---	---	---	140	130	150	---	---	140	
Telad	80-160 kg	HF	---	180	180	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	175	170	---	180	---	---	180	
Telad	80-160 kg	SM	210	---	220	216	210	200	170	190	---	---	210	195	---	---	210	220	200	220	---	---	210	
Tovljenici	80-130 kg	sve	105	100	90	110	---	---	90	---	100	90	110	100	---	---	100	90	100	100	---	---	90	
Tovljenici	>130 kg	sve	100	95	80	90	---	---	80	---	85	85	100	90	---	---	90	80	80	90	---	---	80	

Izvor: STIPS

Cijene su izražene u dinarima. (1Euro = 84 dinara)

Prikaz cijena u kn/kg za grupu proizvoda / Stočni sajam-livestock market

Prices for product group

U razdoblju: od 03.03.2008. do 09.03.2008. (10.tjedan 2008.)

Uspoređeno s razdobljem: od 18.02.2008. do 24.02.2008. (8.tjedan 2008.)

Hrvatska			
Proizvod	Tip	Cijena	Razl.
tele simental (80-160 kg)-calf .	1.Min	20,00	0,00
	2.Max	32,00	2,00
	Prosjek	24,20	-0,03
tele holstajn (80-160kg)-calf .	1.Min	17,00	-7,00
	2.Max	25,00	1,00
	Prosjek	23,22	-0,78
junica simental (za klanje)-heifer .	1.Min	10,00	0,00
	2.Max	12,50	-0,50
	Prosjek	11,42	0,16
junica holstajn (za klanje)-heifer .	1.Min	9,00	0,00
	2.Max	9,00	-1,00
	Prosjek	9,00	-0,50
bik simental (>450kg)-beef .	1.Min	10,00	-2,00
	2.Max	16,00	1,00
	Prosjek	12,80	-0,07
bik holstajn (300-450 kg)-beef .	1.Min	11,00	-1,00
	2.Max	12,00	0,00
	Prosjek	11,50	-0,50
krava simental (za klanje)-cow .	1.Min	3,00	-1,00
	2.Max	8,00	-2,00
	Prosjek	6,09	0,14
odojak (25-35 kg)-piglets .	1.Min	9,00	1,00
	2.Max	20,00	0,00
	Prosjek	10,45	-0,17
svinja (80-120 kg)-pig .	1.Min	7,00	0,00
	2.Max	11,00	-3,00
	Prosjek	8,18	0,13
krmača (za klanje)-sow .	1.Min	5,00	0,00
	2.Max	8,00	0,00
	Prosjek	6,00	-0,20
janjad-lambs .	1.Min	18,00	-1,00
	2.Max	40,00	5,00
	Prosjek	25,91	-1,15
jare-kid goat .	1.Min	20,00	----
	2.Max	20,00	----
	Prosjek	20,00	----
ždrijebe-foal .	1.Min	11,00	-2,00
	2.Max	11,00	-2,00
	Prosjek	11,00	-2,00
konj-hors .	1.Min	9,00	-1,00
	2.Max	10,00	-1,00
	Prosjek	9,50	-1,00

Cijene su izražene u kunama. (1Euro = 7,3 Kuna)

Izvor: TISUP

COMMISSION EUROPEENNE		CENE STOKE ZA KLANJE U EU																				Datum									
Direction générale de l'Agriculture		CENE NA TRŽIŠTU ZEMLJE ČLANICE																				od: 03.03.08									
D2. Viandes bovine, porcine, ovine et aviculture		PRIX DE MARCHÉ - ETATS MEMBRES																				do: 09.03.08									
		MARKET PRICES - MEMBER STATES																													
(EURO/100g P.C./DW)		BE	BG	CZ	DK	DE	EE	GR	ES	FR	IE	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RQ	SI	SK	FI	SE	UK	EU	Promena poslednje nedelje	
Junad U2	323.3	302.9	344.0	336.3	306.7	420.4	331.1	358.0	326.5	398.5						345.6			344.7	332.6	268.3	346.6	300.5	268.2	375.7	373.1	373.9	367.9	-1.0		
Junad U3	300.0	300.4	346.0	333.6	405.9	325.7	344.0	327.6	388.3							334.6			336.2	333.0	269.9	342.9	302.1			329.6	376.2	345.1	-147		
Junad R2	287.4	284.6	325.2	331.1	274.2	402.7	377.7	326.0	321.4	347.4						226.5	243.3	325.1	268.3	271.1	324.2	254.1	340.7	270.4	293.8	282.9	342.7	323.0	309.4	336.9	101
Junad R3	316.3	293.1	331.0	326.3	412.9	308.7	380.0	322.4	347.3							230.8	233.7	37.2	275.2	358.3	283.3	326.9	268.7	336.5	299.2	266.6	344.4	324.1	370.0	316.7	129
Junad O2	245.2	275.2	318.8	286.3	205.4	394.1	241.0	288.0	307.7	281.0	282.0	205.9	250.4	288.4	232.9	358.3	256.6	288.8	244.5	332.2	199.4	266.8	250.8	282.5	309.9	286.1	280.4	-0.8			
Junad O3	234.5	237.6	270.1	298.6	300.3	388.3	365.6	263.7	263.0	314.4	276.5	282.0	270.3	260.9	269.3	218.8	358.3	276.3	308.6	249.4	321.6	202.9	273.6	253.6	290.0	373.1	292.0	289.0	-131		
Junad	239.0	237.6	280.4	311.7	320.9	207.2	395.2	316.5	327.2	321.7	372.9	282.0	270.3	252.1	332.8	238.0	358.3	288.8	327.8	251.4	337.9	201.9	292.8	268.1	290.0	316.8	300.4	326.8	-0.34		
Bikovi R3	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	
Bikovi	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	
Goveda U2	323.3	302.9	344.0	336.3	306.7	420.4	331.1	358.0	326.5	398.5						345.6			344.7	332.6	268.3	346.6	300.5	268.2	375.7	373.1	373.9	367.9	-1.0		
Goveda U3	300.0	300.4	346.0	333.6	405.9	325.7	344.0	327.6	388.3							334.6			336.2	333.0	269.9	342.9	302.1			329.6	376.2	345.1	-147		
Goveda U4	287.4	284.6	325.2	331.1	274.2	402.7	377.7	326.0	321.4	347.4						226.5	243.3	325.1	268.3	271.1	324.2	254.1	340.7	270.4	293.8	282.9	342.7	323.0	309.4	336.9	101
Goveda R3	316.3	293.1	331.0	326.3	412.9	308.7	380.0	322.4	347.3							230.8	233.7	37.2	275.2	358.3	283.3	326.9	268.7	336.5	299.2	266.6	344.4	324.1	370.0	316.7	129
Goveda R4	245.2	275.2	318.8	286.3	205.4	394.1	241.0	288.0	307.7	281.0	282.0	205.9	250.4	288.4	232.9	358.3	256.6	288.8	244.5	332.2	199.4	266.8	250.8	282.5	309.9	286.1	280.4	-0.8			
Goveda O3	234.5	237.6	270.1	298.6	300.3	388.3	365.6	263.7	263.0	314.4	276.5	282.0	270.3	260.9	269.3	218.8	358.3	276.3	308.6	249.4	321.6	202.9	273.6	253.6	290.0	373.1	292.0	289.0	-131		
Goveda O4	239.0	237.6	280.4	311.7	320.9	207.2	395.2	316.5	327.2	321.7	372.9	282.0	270.3	252.1	332.8	238.0	358.3	288.8	327.8	251.4	337.9	201.9	292.8	268.1	290.0	316.8	300.4	326.8	-0.34		
Goveda	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	282.9	
Krave R2	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	271.4	
Krave R3	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	261.9	
Krave R4	228.9	227.1	275.4																												
Krave O2	241.0	208.5	227.1	251.7	150.1	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	168.3	
Krave O3	215.3	204.8	248.1	263.3	144.7	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	164.2	
Krave O4	227.5	192.7	246.8	267.7	146.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	168.8	
Krave P2	201.0	188.7	171.1	178.9	205.9	141.4	148.8	236.0	222.1	188.4	167.0	170.5	183.5	240.0	183.9	202.8	209.8	179.7	163.3	147.3	141.5	146.7	147.8	147.8	147.8	147.8	147.8	147.8	147.8	147.8	
Krave P3	190.7	150.8	171.6	216.4	140.7	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	109.0	
Krave	234.2	188.7	208.2	271.8	253.6	143.1	160.1	161.7	160.9	162.7	169.3	167.0	172.5	165.9	167.8	177.0	220.1	243.0	230.8	207.3	178.4	165.2	179.1	164.0	175.3	256.9	234.7	239.0	0.65		
Junice U2	327.0	250.3	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	320.7	
Junice U3	308.0	258.5	351.1	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	311.3	
Junice R2	263.0	246.8	287.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	313.5	
Junice R3	348.0	240.0	328.7	305.3	387.0	347.4	337.0	322.3	392.8							218.9	320.7	234.8	285.7	229.8	273.5	212.4	330.1	320.2	329.3	329.3	329.3	329.3	329.3	329.3	
Junice R4	232.6	323.6	294.6													232.5		229.1	272.1	233.3	262.5	209.4	309.8	370.0	312.3	312.3	312.3	312.3	312.3	312.3	
Junice O2	27.7	273.1	257.9	180.2	390.9	278.2	280.0	32.5	259.9							180.1	211.5	288.8	190.1	333.2	185.0	239.5	205.4	280.5	272.2	288.5	283.5	237	237	237	
Junice O3	223.5	273.5	264.3	186.1	375.1	293.2	295.0	33.8	249.4							251.0	222.1	251.0	222.1	187.8	227.2	187.8	227.2	187.8	227.2	187.8	227.2	187.8	227.2	187.8	
Junice O4	203.8	285.9	265.3	198.8												254.2	227.5	254.2	227.5	181.0	175.8	210.9	297.1	303.4	291.0	-0.41					
Junice	267.4	233.0	294.6	268.3	183.7	306.0	334.9	316.9	316.9	401.2	244.0	184.4	223.3	314.6	186.9	293.5	233.1	291.1	224.6	339.8	189.5	263.6	207.0	242.5	305.1	344.5	324.7	0.96			
Politi	254.3	220.8	248.5	270.9	288.0	176.2	360.1	301.2	302.5	307.0	346.9	236.0	184.0	224.7	303.0	183.2	296.0	245.9	292.2	230.5	209.8	171.0	257.9	216.4	245.1	293.1	297.4	294.4	0.62		
Promena poslednje nedelje	0.5	1.0	-1.1	4.6	-0.2	-7.3	2.3	-1.2	-0.7	-0.6	0.1	2.7	7.3	-2.7	3.2	2.0	-2.1	-0.9	-2.1	5.3	5.1	4.0	2.3	3.1	0.7						

Izvor: EU Komisija

JAGNJENJE I ODGOJ JAGNJADI

Od dobre organizacije i pripreme značajno zavisi uspjeh jagnjenja. Ovdje spada: priprema ovčarnika, priprema opreme, hrane i priprema ovaca. Očistiti ovčarsnik, unijeti suhu i čistu prostirku, okrečiti zidove, obezbijediti dovoljan broj individualnih boksova za smještaj tek ojagnjanih ovaca, potšišati ovce oko repa i zadnjih otvora, kako bi se lakše održavala higijena vimena.

Objekti za gajenje ovaca sa jagnjadima moraju biti prostrani (površina poda iznosi 1,5 m² za ovcu sa jednim i 1,75 m² za ovcu sa 2 jagnjeta) svijetli, suvi i čisti, sa dosta svježeg vazduha.

Ovca se obično lako i relativno brzo jagnji. Sam porođaj traje 30 do 40 minuta, ali može i znatno duže, naročito kod izrazito tovnih rasa, prvojanjki ili ovaca koje nose više jagnjadi i u tim slučajevima često treba pružiti pomoć kod jagnjenja.

Posle jagnjenja jagnjadima se podveže i dezinfikuje pupak i nastoji se da se jagnjad što prije zadoje, tj. da posisaju kolostralno mlijeko. Prve dvije nedelje jagnjad sisaju i do 20 puta za 24 časa. Majčino mlijeko je u to vreme jedina hrana jagnjadima.

Krupnija, teža i deblja jagnjad pri rođenju imaju veće rezerve energije, tako da su vitalnija i lakše se privikavaju na spoljnu sredinu. Ova jagnjad imaju više deponovane masti, te su u prvim danima života sposobnija za održavanje tjelesne temperature, nego sitnija i mršavija jagnjad.

Međutim, energetske rezerve kod tek ojagnjenih jagnjadi ne traju dugo, tako da jagnjad treba da sisaju i treba ih prihranjivati. Naročita pažnja se mora obratiti na slabiju jagnjad jer imaju slabiju vitalnost. Jagnjetu po rođenju treba obezbijediti hranljive materije potrebne za nor-

malne životne funkcije, porast i proizvodnju vune.

Jagnjad se posle rođenja drže u odvojenim boksovima zajedno sa majkama, ukoliko je moguće do 10 dana, a najmanje 2-3 dana. Posle toga ovce se grupišu prema datumima jagnjenja i starosti jagnjadi. Drže se u manjim grupama (10-20 ovaca sa jagnjadima) do deset dana po jagnjenju. Jagnjad se posle 10 do 15 dana odlučuju a na podoj se puštaju 4 puta dnevno.

Prihranjivanje jagnjadi počinje posle druge nedjelje po jagnjenju. Jagnjad poslije ovog perioda ne mogu da podmire svoje potrebe majčinim mlijekom a pogotovu blizanci, tako da im se mora omogućiti dodatna hrana. Prihranjivanje se vrši kvalitetnim sijenom i koncentratom. Za ishranu jagnjadi najbolje je sijeno lucerke, djeteline i otava, a od koncentrata najbolja je prekrupa ovsa i smješe žitarica sa dodatkom uljanih sačmi, odnosno gotova koncentratna smješa za jagnjad.

Koncentrat se daje po volji. Jagnjad u početku prihranjivanja troše 10- 20 grama dnevno, a kasnije količina koncentrata se sve više povećava i to postepeno, tako da do kraja drugog mjeseca dostiže 200-300 grama po grlu. Posle ovoga, količina koncentrata se više ne povećava, već se potrebe jagnjadi podmiruju konzumiranjem većih količina sijena i paše. Mjesec i po dana po rođenju jagnjad odlaze na pašu zajedno sa svojim majkama ukoliko je vreme lijepo, suvo i toplo. Zelena trava i kretanje na čistom vazduhu, jako povoljno utiče na rast i razvoj jagnjadi. Treba iskoristiti prva dva mjeseca porasta jer tada jagnje najbolje koristi hranu i ikorišćava do 75% konzumirane hrane.

Zalučivanje jagnjadi vrši se sa oko 3 mjeseca kod ovaca koje se mužu, a sa 4 mjeseca kod onih rasa ili stada koja se po

prestanku muže zasušuju. Ranije zalučivanje jagnjadi namijenjenih za priplod nije preporučljivo, jer takva jagnjad ostane sitnija i ne mogu se koristiti za priplod. Zalučivanje jagnjadi vrši se postepeno smanjenjem broja podoja.

Zalučena muška jagnjad koja se ne predviđaju za priplod kastriraju se, jer bolje koriste hranu u tovu. Kastracija jagnjadi se vrši nekada odmah posle rođenja (2-3 dana), nekada na 2-3 nedjelje posle rođenja ili pri zalučenju sa 2-4 mjeseca. Primjenjuju se 2 načina kastracije: krvni, gde se operativnim putem vade testisi i beskrvni gde se specijalnim kleštima prekidaju sjemenovodi.

Prilikom krvne kastracije i kasnije (10-14 dana) dok rana ne zacijeli, treba paziti na higijenu i životinje držati u čistim prostorijama i po mogućstvu za 14 dana ne istjerivati ih napolje. Ukoliko se kastracija ranije izvrši jagnjad lakše podnose operaciju i brže prebole i obrnuto.

U mnogim zemljama u isto vreme kada se vrši kastracija, vrši se i odsijecanje repova (kupiranje) kod grla oba pola namenjenih za priplod. Odsijecanje repa se vrši i iz higijenskih razloga. Kupirana grla izgledaju šira u zadnjem delu.